

Het is tijd om het casino te sluiten (4.10.08)

De crisis van de eeuw in Wall Street maakt het duidelijk: het neoliberale financiële marktsysteem is mislukt en laat een hoop scherven na. En deze scherven samen vegen wordt door de Amerikaanse en Europese overheden op de rug van de belastingbetaler geladen. Maar, alsof dit nog niet genoeg is: de financiële crisis dreigt de mondiale economie mee in de afgrond te sleuren. Aldus het persbericht van Attac Vlaanderen, dat wij integraal publiceren.

De crisis is een direct gevolg van de hebzucht en gewetenloosheid van de bankiers en kapitaalbeheerders en niet te verwaarlozen: van de politiek die niet alleen lijdzaam toekeek maar gretig promotie maakte voor de "deregulering". Met dit model dat gokkers op de financiële markten toestaat het ineensstorten van het ganse staathuishoudkundige systeem te riskeren, moet er nu komaf gemaakt worden.

De financiële crisis die reeds in de zomer van 2007 met de ineensstorting van duizenden hypotheeklen in de VS begon en sedertdien snel na elkaar faillissementen en schandalen in de banksector veroorzaakte, is er nu de oorzaak van dat de internationale beurzen in een depressie geraken. De koersen van de valuta en quoteringen gaan naar beneden, banken worden met financiële injecties, miljarden dollars en euro's, van het faillissement gered en dagbladen schetsen de doemscenario's van een economische crisis op wereldvlak zoals in 1929. De vergelijking is niet zo maar onder de tafel te vegen. Zelfs de voortrekkers van de neoliberale globalisering en de profiteurs van het systeem, bankiers en managers, krijgen het Spaans benauwd en eisen duidelijk een internationale regelgeving en een tussenkomst van de staat.

Steeds opnieuw wordt op de ontregelde financiële markten gespeculeerd nl. op gebied van economie en financiële producten waarin massaal is geïnvesteerd en wel zonder dat een daarmee overeenstemmende tegenwaarde voorhanden zou zijn. Om de paar jaren komt het tot een nieuwe crisis, die als gevolg daarvan ondernemingen naar het faillissement drijft maar vooral multinationale ondernemingen aanzet tot herstructureringen (lees= saneren van arbeidsplaatsen) en bevolkingen (vooral in ontwikkelingslanden zonder sociale zekerheid) massaal verarmt.

- In 1990 begon de Japanse crisis
- In 1994 devalueerde de Mexicaanse peso gevolgd door een economische crisis.
- In 1997 was er de (speculatieve) Zuidoost-Aziatische monetaire en financiële crisis (met tientallen miljoenen werklozen als gevolg). Direct gevolgd door de Russische crisis.
- In 1998 deinde de crisis uit naar Latijns-Amerika. In september 1998 ging het Amerikaans Lange Termijn Investeringsfonds (LTCM) failliet
- In 2000 beleefde Wall Street de internet-bubble.
- In 2001 kwam Argentinië in een schuldencrisis terecht met vreselijke sociale gevolgen.
- Op 2 december 2002 gevolgd door de val van de Amerikaanse energiereus Enron.
- In 2002 gevolgd door het faillissement van de telecommunicatiegigant WorldCom.
- In augustus 2007 kondigden zich de eerste tekenen aan van de "subprimecrisis".
- In september 2007 moet als direct gevolg daarvan de Britse overheid tussenkomen om de bank Northern Rock van het bankroet te redden (In februari 2008 wordt Northern Rock "genationaliseerd").
- Op 7 september 2008 "nationaliseert" de regering van de VS Fannie Mae en Freddie Mac (200 miljard dollars)
- Op 15 september legt Lehman Brothers de boeken neer. De Bank of America neemt Merrill Lynch over.
- Op 16 september neemt de Federale Reserve van de VS 79,9% van de aandelen over in de grootste verzekeraar AIG (American International Group) voor 85 miljard dollars.
- Op 19 september formuleert de Amerikaanse overheid het voorstel om de "besmette activa" van

de banken over te nemen voor 700 miljard dollars.

□ Goldman Sachs en Morgan Stanley geven hun statuut als handelsbanken op om van het reddingsplan te kunnen genieten.

□ WAMU (Washington Mutual), de grootste Amerikaanse spaarkas, wordt gesloten door de overheid. Haar bankactiviteiten worden via JP Morgan verdergezet voor een □braderieprijsje□.

Intussen schieten ook overheden in België□, Nederland, Luxemburg, Duitsland, IJsland, Denemarken, Rusland, Japan, Groot-Brittani□ hun □banken in nood□ te hulp.

De eventuele voordelen van de investeerders worden op die manier door belastingbetalers, werknemers en KMO□s betaald. En toch pleiten machtige belangengroepen voor verdere deregulering, liberalisering en privatisering als economisch wondermiddel, zetten ze staten onder druk en hemelen ze de verwoestende gevolgen van hun economische politiek op.

Attac probeert sinds tien jaar stokken in de wielen te steken van de neoliberale globalisering. De economie moet opnieuw ten dienste van de mensen staan in plaats van omgekeerd. Wij formuleren onze kritiek openlijk en effici□nt en eisen de huidige noodzakelijke reddingsmaatregelen voor de banken aan een grondige wijziging van de politiek te koppelen.

Tien jaar na het oprichten van Attac geven veel politieke fracties ons gelijk: de financi□le markten moeten onder democratisch gestructureerd toezicht staan. Al diegenen die gedurende de laatste jaren maar raak ontregelden, roepen opeens om meer regelgeving. Het doel van het crisismanagement mag echter niet zijn: de banken opnieuw voor een nieuwe ronde in het casino klaar te stomen. Thans moet het oude systeem aangepakt worden: een grondige hervorming van het financi□le systeem om eindelijk de dwang van de kapitaalmarkten op de werkelijke economie te breken en de druk ervan op ons sociaal model en ons fiscaal systeem te stoppen.

De crisis vormt een bedreiging voor de internationale economie. Nu reeds zijn duizenden bankbedienden, die geen invloed op de manier van zaken doen hebben, even zeer getroffen als de Amerikaanse gepensioneerden waarvan de ouderdomsvoorziening verloren gaat. De te verwachten massale instorting van de economie kan het verlies van honderdduizenden arbeidsplaatsen betekenen in de komende maanden. Een faillissement van meerdere Amerikaanse banken en verzekeringsmaatschappijen zou daarbovenop een aanzienlijk deel van de reservevoorraden van de centrale banken in Azi□ verbranden, reservevoorraden die ze in de VS hebben aangelegd. Wanneer China zou stoppen met de waarde van de dollar te ondersteunen, dan zou dat de vrije val van de dollar betekenen met daarbij een algemene catastrofe, met vreselijke sociale gevolgen voor miljoenen mensen.

In verband met de jongste falingen in Wall Street eist Attac dat een onafhankelijk controlebureau opgericht wordt en een verbod op producten van speculatieve aard. Onze overheid moet eindelijk eens beginnen met het wijzigen van het systeem in de financi□le structuur. Dat thans zichtbaar hulpeloos dokteren is te weinig, de obligatoire kreten naar transparantie en vrijwillige verplichting brengen geen aarde aan de dijk. De banken hebben met hun gegok de ineensinstorting van het ganse financi□le systeem geriskeerd en de politiek heeft werkloos toegekeken. Ook in België□ dreigt de recessie, maar minister van Financi□n Reynders is alleen maar op zoek naar een nieuwe manager voor Fortis en wil absoluut geen pottenkijkers in de banken. In de VS schudt het faillissement van de Investmentbank Lehmann Brothers en de verkoop van Merrill Lynch de financi□le wereld door elkaar. Inmiddels zakt de DAX naar zijn laagste stand sinds twee jaar. (onder de 6 000 punten) Het is slechts een kwestie van tijd eer de bankcrisis (ook buiten de beurspsychologismen) op het werkelijk economisch gebeuren overslaat. Maar de ministers van financi□n in de EU achten een daadwerkelijk ingrijpen niet noodzakelijk.

Maar het is de hoogste tijd om het Casino te sluiten.

Attac eist een onafhankelijk controlebureau voor de financiële markt, een controlebureau dat over het toelaten van nieuwe financiële producten beslist. Erg speculatieve en ondoorzichtige financiële producten zoals bijvoorbeeld Hedgefondsen moeten worden verboden. Elf Europese Attacorganisaties hebben tijdens de zomer een catalogus met eisen voorgelegd die een ganse reeks maatregelen voorstelt.

Daaronder vallen:

- ☐ versterking van de nationale controlediensten en een verbeterde internationale samenwerking onder die diensten;
- ☐ duidelijk strengere voorschriften voor banken inzake eigen kapitaal;
- ☐ de versterking van het publieke en coöperatieve bankwezen;
- ☐ belastingheffing op alle financiële transacties (zoals de progressieve belastingheffing op alle kapitaalinkomsten.)

De alternatieven liggen op tafel. Nu is het aan de politiek, eindelijk de consequenties van de neoliberale catastrofe te trekken en de financiële markten grondig te reorganiseren.

Omdat een andere wereld mogelijk is,

Voor Attac Vlaanderen,

Eric Goeman, woordvoerder

Eric.goeman@attac.be

Links

[ATTAC België](#)

.